

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Hradec Králové

Inspekční zpráva

Základní umělecká škola Nová Paka

Dukelské náměstí 39
509 01 Nová Paka

Identifikátor: 600092534

Zřizovatel: Město Nová Paka, Masarykovo náměstí 1, 509 01 Nová Paka

Školský úřad Jičín, Denisova 1073, 506 01 Jičín

Termín konání následné orientační inspekce: 4. listopadu 1999

Čj.	095 556/99-4021
Signatura	ni2kt101

OBOROVÁ STRUKTURA ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY

Základní umělecká škola v Nové Pace byla založena roku 1945. Od 1. ledna 1998 pracuje jako příspěvková organizace s právní subjektivitou. Poslední zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení bylo vydáno ŠÚ v Jičíně dne 12. 5. 1998 pod čj. 171/98. Na základě rozhodnutí realizuje škola výuku ve třech oborech - hudebním, výtvarném a tanečním. Zřizuje dvě odloučená pracoviště - Pecka č. 38 (budova ZŠ) a Lázně Běláhrad 95 (budova ZŠ K.V.Raise).

V termínu konání inspekce navštěvovalo ZUŠ celkem 383 žáků (HO 171, VO 113, TO 67). Výuka ve všech oborech je členěna na přípravné studium, I. a II. stupeň základního studia. V hudebním a výtvarném oboru je realizována výuka studia pro dospělé. Ve výtvarném a tanečním oboru je zajišťována výuka základních specializací, v hudebním oboru je vyučováno přípravné hudební výchově, hra na klávesové, smyčcové, strunné, dechové (dřevěné, žest'ové) nástroje a akordeon.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání v hudebním oboru

Vzhledem k zaměření inspekce bylo hodnocení kvality vzdělávání v hudebním oboru provedeno formou kontroly dostupné školní a třídní dokumentace.

Základní umělecká škola svým vzdělávacím programem vytváří odpovídající prostor a podmínky pro individuální rozvoj a celkový umělecký růst žáků. Plánování a příprava výuky ve všech odděleních hudebního oboru vychází z celoročního plánu práce školy, ročních plánů studijních zaměření a v individuální výuce z tematických plánů jednotlivých žáků. Obsahová náplň tematických plánů odpovídá příslušným ročníkům platných učebních osnov, ale u většiny pedagogů hudebního oboru není přesně specifikováno předmětové členění (hra na nástroj, improvizace, hra z listu, příprava k souhře apod.). Diferenciace učiva je prováděna v souladu s dosahovanými studijními výsledky. Tematické plány kolektivních předmětů jsou vedeny na zvláštních listech, v individuální výuce jsou zaznamenány v třídních knihách.

Časové dotace, členění předmětů a učiva jednotlivých studijních zaměření v mnoha případech neodpovídají schváleným učebním plánům pro ZUŠ. V přípravné hudební výchově (dále jen PHV) je poskytováno pouze 50% časové dotace a obsahové náplně vzdělávání, které jsou určeny pro základní výuku. Ve všech zjištěných případech navštěvují žáci PHV pouze jeden předmět. Výuka PHV je realizována podle učebního plánu č. 1B. Učební plán jednoznačně stanoví počet předmětů, hodinové dotace a formu výuky. Žáci PHV navštěvují pouze hru na nástroj. Přípravná hudební výchova není realizována. Hra na nástroj probíhá individuální formou v rozsahu 45 minut. Učební plán jednoznačně stanoví, že výuka hry na nástroj musí být organizována ve skupině dvou až čtyř žáků (UP pro ZUŠ strana 1 a 13).

Z ekonomických důvodů je horní hranice časové dotace základního studia přiznána pouze mimořádně talentovaným žákům, u kterých je předpoklad dalšího studia na profesně orientovaných středních a vysokých školách uměleckého nebo pedagogicko uměleckého zaměření. V základním studiu nejsou rovněž dodržovány schválené učební plány. V mnoha zjištěných případech jsou žáci 1. až 5. ročníku osvobozeni od výuky hudební nauky. Někteří z nich vykonávají z tohoto předmětu zkoušku, ale v protokolech o komisionálních zkouškách není veden záznam o obsahu a rozsahu vykonané zkoušky. Výuka hudební nauky je zabezpečována formou samostudia a individuálně při výuce hlavního předmětu. Vzhledem

k tomu, že časové dotace výuky jsou na dolní hranici (45 minut), není možné v tomto časovém úseku zvládnout výuku hry na nástroj, hudební nauku a další předměty, které jsou stanoveny učebním plánem v požadovaném ročníkovém rozsahu a obsahu.

Výuka hudebního oboru je zajištěna 13 pedagogy, z nichž 6 pracuje na částečný úvazek (4 interní pracovníci, 2 externí pracovníci). 12 pedagogů má požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost, 1 pedagog se připravuje k externímu studiu v konzervatoři. 4 ze 7 interních pedagogů, kteří pracují na celý pracovní úvazek, včetně ředitele školy, má pracovní dobu rozvrženou do 4 pracovních dnů. V pátek vyučují pouze 2 učitelé v celkovém rozsahu 3 vyučovacích hodin (1 hod. ZUŠ Nová Paka, 2 hod. odloučené pracoviště Lázně Bělohrad). Dále v pátek vyučuje pedagog, který studuje 6. ročník konzervatoře. Kumulací vyučovacích povinností a celé pracovní doby pedagogů (42,5 hod.) pouze do 4 dnů pracovního týdne dochází k porušování Čl. 7 Pracovního řádu pro zaměstnance škol a školských zařízení, který byl vydán MŠMT ČR dne 15. dubna 1996 pod čj. 16 969/96-42 s platností od 1. června 1996. Značně je zmenšen prostor pro zajištění výuky všech potřebných předmětů, rovnoměrné rozvržení vyučovacích hodin žáků nižších ročníků (dělení výukových hodin do dvou lekcí) a jsou omezeny možnosti žáků pro efektivnější využití jejich volného času. Pátek je, dle vyjádření ředitele, využíván ke korepeticím. Realizace korepetic však není prokazatelným způsobem dokumentována. Stávající rozvržení pracovní doby pedagogů umožňuje realizovat pouze individuální výuku a nevytváří prostor pro práci souborů, různých nástrojových seskupení apod. Inspekci bylo zjištěno, že je v letošním školním roce zabezpečena pouze výuka houslového souboru v rozsahu 1 vyučovací hodiny, což je nejnižší možná hranice výukové dotace učebních plánů. V ostatních nástrojových specializacích není výuka orchestrální, souborové nebo komorní hry zajištěna. V oddělení klávesových nástrojů (hra na klavír) není dokumentována výuka čtyřruční hry, elementární improvizace, hry z listu, hra doprovodů apod.

Od založení školy má odborná a pedagogická způsobilost výuky stoupající tendenci. Ve školním roce 1999 / 2000 dosahuje 90%. V současné době nemá odbornou a pedagogickou způsobilost pouze jeden pedagog.

Základní umělecká škola je od roku 1980 umístěna v účelově rekonstruované budově, která je ve vlastnictví MÚ v Nové Pace. Hudební obor má k dispozici celkem 10 odborných učeben. Jejich vybavení je standardní a umožňuje realizovat výuku v plném rozsahu jednotlivých specializací. Nástroje s konstantním laděním jsou pravidelně udržovány a dle finančních možností obměňovány.

Z předložené dokumentace jednoznačně vyplývá, že organizace a formy výuky jsou ze strany pedagogů značně rozdílné. V převážné většině jsou zaměřeny pouze na výuku hlavního nástroje a další předměty, které jsou stanoveny učebním plánem jsou opomíjeny. Tematické plány individuální výuky jsou stručné a odpovídají požadavkům učebních osnov. Zařazování žáků do ročníků je chaotické, neodpovídá jejich věku a celkové vyspělosti žáků. V oddělení dřevěných dechových nástrojů bylo inspekci zjištěno, že dokumentace žáků je nepřesná. V některých dokumentech (kmenový výkaz, třídní kniha) jsou žáci zařazeni v 1., 2. nebo 3. ročníku a titíž žáci jsou ve výkazu odučených hodin a katalogu o průběhu studia zařazeni v PHV. Teprve při porovnání s přihláškou do ZUŠ lze pouze přibližně zjistit, ve kterém ročníku by mohl žák být. V daném případě nelze určit postupný ročník ani podle tematických plánů, protože jsou ve většině případů koncipovány v příliš obecné rovině a jsou spíše zobecněním požadavků učebních osnov.

Inspekce kladně hodnotí dobrou obsahovou úroveň tematických plánů akordeonového oddělení, oddělení žesťových dechových nástrojů, hry na flétnu a části klavírního oddělení.

Vzhledem k zaměření inspekce nebyla kvalita výuky hudebního oboru sledována formou

hospitací v jednotlivých studijních specializacích.

Celkový rozvoj hudební gramotnosti žáků v praktické skupinové a kolektivní výuce je negativně ovlivňován snahou školy vyhovět požadavkům rodičů o osvobození z těchto výukových předmětů (hudební nauka, souborová hra apod.). V třídních knihách je dokumentováno pravidelné hodnocení žáků. Postupové a závěrečné zkoušky jsou realizovány v každém postupném ročníku. O rozsahu a obsahu postupové zkoušky rozhoduje ředitel a předmětová komise.

Škola organizuje koncerty, výstavy, účastní se soutěží vyhlašovaných MŠMT, publikuje v místním i regionálním tisku a spolupracuje se středními školami uměleckého zaměření. Dobrých výsledků v přijímacích řízeních na střední umělecké školy standardně dosahují učitelé hry na flétnu, žesťové dechové nástroje, violoncello a akordeon. Výsledky výchovně vzdělávací činnosti jsou popsány ve výroční zprávě školy. Výrazného úspěchu v průběhu loňského školního roku dosáhl 1 žák, který získal v Celostátní soutěži ZUŠ 2. místo ve IV. kategorii - hra na violoncello.

Hodnocení kvality vzdělávání hudebního oboru

Výuka v hudebním oboru neprobíhá v souladu s učebními plány a osnovami. Celková koncepce vzdělávání je v převážné většině zaměřena pouze na výuku hry na nástroj, která směřuje žáky k získání potřebných technických dovedností. Kolektivní a skupinové výuce (hudební nauka, orchestrální, souborová, komorní hra, čtyřruční hra na klavír, doprovody a PHV) není ve školním roce 1999/2000 věnována náležitá pozornost. Diferencované formy učení nemohou být, vzhledem značnému a neopodstatněnému omezení výukových předmětů, realizovány. V oddělení přípravné hudební výchovy je výuka omezena v celém svém rozsahu na 50%. Vlastní organizace výuky PHV je v rozporu s učebními plány pro ZUŠ, kdy dochází nejen k časovému omezení vzdělávacího procesu, ale i k nedovoleným zásahům do forem výuky. Výuka přípravného hudebního nástroje (hra na nástroj) je prováděna individuálně v rozsahu 1 vyučovací lekce (45 minut). Zařazování i přijímání žáků do PHV je v rozporu s § 3 vyhlášky MŠMT ČR č. 292/1991 Sb., o základních uměleckých školách s učebními plány pro ZUŠ č. 1A,B, které byly schváleny MŠMT ČR dne 26. června 1995 pod čj. 18.418/95 s účinností od 1. září 1995. Rušení výuky některých předepsaných předmětů ve všech studijních specializacích hudebního oboru negativně ovlivňuje plynulý vývoj celkové hudební gramotnosti žáků a je v rozporu z celkovou vzdělávací koncepcí základních uměleckých škol.

Hodnocení kvality vzdělávání - výtvarný obor

Vzhledem k zaměření inspekce bylo hodnocení kvality vzdělávání ve výtvarném oboru provedeno formou kontroly dostupné školní a třídní dokumentace.

Vzdělávání výtvarného oboru navazuje na roční plán školy. Vlastní příprava pedagoga vychází z ročního tematického plánu, který je zpracován v rozsahu dvou školních roků. Drobným nedostatek je, že v plánu není konkrétně uvedeno, pro které školní roky je určen. Obecná rovina plánu neumožňuje specifikovat diferenciaci obsahu vzdělávání jednotlivých ročníků. Vyučování je organizováno formou kolektivní výuky. Bezprostřední příprava (zvláště na tzv. projektové vyučování) je dána zaměřením, zkušenostmi a především aktuální inspirací vyučující.

Zařazování žáků do ročníku školy v mnoha případech neodpovídá věkovému členění. Přijímání

některých žáků do přípravné výtvarné výchovy je v rozporu s § 6a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon) ve znění pozdějších úprav a s učebními plány pro ZUŠ, které byly schváleny MŠMT ČR dne 26. června 1995 pod čj. 18.418/95 s účinností od 1. září 1995 (UP č.30).

Uváděné časové dotace, počty žáků v jednotlivých výukových skupinách a záznamy o docházce do výuky jsou v rozporu se skutečností.

Výuka výtvarného oboru je zajištěna pedagogem s požadovanou odbornou i pedagogickou způsobilostí. K výuce je využíváno spolu s půdním prostorem celkem tří učeben. Vybavení základními učebními pomůckami je standardní. Obor má k dispozici malý tiskařský lis, keramickou pec, ruční hrnčířský kruh - stolní modelovací točny a malířské stojany. Světelné podmínky odpovídají potřebám výuky. Pro výuku specializovaně zaměřených hlavních předmětů není k dispozici mobilní osvětlovací zařízení (osvětlovací technika plošná i štěrbinová), praktikáble, mobilní paravány apod. Spotřební materiál je nakupován z finančních prostředků školy.

Z předložené dokumentace vyplývá, že organizace výuky je vedena zvláštním způsobem, který není vždy v souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 292/1991 a učebními plány výtvarného oboru pro ZUŠ č. 30, 31 a 32. Rozvržení výukových lekcí do 4 pracovních dnů je v rozporu s Pracovním řádem pro zaměstnance škol a školských zařízení - Čl. 7.

Vzdělávání je směřováno spíše k projektovému vyučování. Vzhledem k tomu, že výuka ve skutečnosti probíhá v ročníkově smíšených, věkově značně rozdílných a početně přeplněných skupinách, je individuální práce se žákem velmi obtížná.

Výuka výtvarného oboru je členěna na přípravné studium (PVV), základní studium I. stupně, základní studium II. stupně a studium pro dospělé.

Vlastní organizace výuky je v mnoha případech v rozporu s učebními plány pro ZUŠ. Při inspekci bylo zjištěno, že počty žáků, které jsou uvedeny v třídních knihách, neodpovídají skutečnosti. Zařazování žáků do ročníků neodpovídá věkovému členění. Přijímání žáků do přípravné výtvarné výchovy (PVV) a sestavování některých výukových skupin PVV je v naprostém rozporu se Školským zákonem a učebními plány ZUŠ. V PVV je vytvořena jedna samostatná výuková skupina pro děti předškolního věku. Délka výuky je stanovena na 1,5 vyučovací hodiny. Výuka probíhá ve středu od 15:05 do 16:15 hodin (70 minut). Vytvořením této výukové skupiny došlo k několikanásobnému porušení platných předpisů. Učební plán pro ZUŠ č. 30 jednoznačně uvádí:

- přípravné studium je určeno pro žáky od 6 let, tj. pro žáky, kteří navštěvují 1. třídu ZŠ,
- výuka je členěna na tři předměty (1. Přípravná kresba a malba, 2. Přípravná grafika, 3. Přípravné modelování) s přesně stanovenou časovou dotací výuky za 1 rok - 99 hodin, tj. 3 hodiny týdně,

V poznámkách UP je na straně 17 uvedeno: „Roční počty hodin u učebních plánů č. 30 - 32 odpovídají třem vyučovacím hodinám týdně. Maximální snížení je povoleno na dvě hodiny týdně (v tom případě se úměrně snižují roční počty hodin)“.

Z uvedeného vyplývá, že výuka PVV předškolních dětí při obdržení plné státní dotace na jednoho neoprávněně přijatého žáka je krácena minimálně o 1/3. Příspěvek a způsob úhrady nákladů spojených s poskytováním základů vzdělání ve škole (tzv. školné), který je předepsán § 11 vyhlášky MŠMT ČR č. 292/1991 Sb., je vybírán v přepočtu na výuku v délce 3 vyučovacích hodin týdně.

Dokumentace výtvarného oboru je vedena pouze fiktivně a má minimální vypovídací hodnotu. Třídní knihy jsou sice řádně vyplněny, ale inspekci bylo zjištěno, že uvedené informace jsou v

rozporu se skutečností.

Rozvrh hodin, který byl kontrolován a schválen ředitelem školy, neodpovídá realitě. Inspekci bylo zjištěno, že výuka uváděných skupin, které jsou složeny z různých ročníků, probíhá podle nezveřejněného rozvrhu hodin. Uvedené ročníky ve skupinách neodpovídají skutečnosti.

V den inspekce měla probíhat výuka skupiny 5. a 6. ročníku od 15:05 do 17:20. V této skupině má být, podle potvrzené třídní knihy, 15 žáků 5. a 6. ročníku. Ve skutečnosti však bylo ve výuce asi 20 žáků z různých postupných ročníků. Bylo zjištěno, že tito žáci mají provedený zápis o absenci v jiný den a v jiné třídní knize. V průběhu výuky žáci průběžně odcházeli a noví přicházeli. V polovině vyučovací lekce skupiny 5. a 6. ročníku přišlo dalších cca 15 žáků II. stupně, kteří jsou zařazeni do jiné výukové skupiny. Podle schváleného rozvrhu hodin je výuka skupiny II. stupně zahájena v 16:20, tedy v polovině vyučovací lekce skupiny 5. a 6. ročníku. Takto organizovaná výuka sice šetří čas vyučujícího, ale značně negativně ovlivňuje vlastní vzdělávací činnost žáků. Kumulace výuky obou skupin probíhá pravidelně od 1. září 1999. Inspekce považuje takto organizovanou výuku za hrubé porušování platných předpisů v oblasti vzdělávací činnosti ZUŠ, bezpečnosti práce i v efektivnosti využívání všech finančních prostředků (státních i školního). Učební plány pro výtvarný obor ZUŠ jednoznačně určují počty žáků ve skupině, které jsou stanoveny v rozsahu 9 až 15 žáků. Při počtu 16 žáků již musí být skupina rozdělena. Počty jsou stanoveny s ohledem na koncepci výuky ZUŠ, která vychází především z individuálního přístupu pedagoga k žákovi. Při počtu 30 žáků různých ročníků ve skupině a za situace, kdy není žáky respektováno zahájení a ukončení vyučovací hodiny, je výuka s individuálním přístupem pedagoga zcela nemožná. Dalším problémem je vybavení učebny, které umožňuje výuku maximálně 16 žáků. Výuka žáků v různých dalších prostorách jako je půda nebo jiné učebny bez přítomnosti pedagoga, je i ve výtvarném oboru ZUŠ z bezpečnostního hlediska zcela nepřijatelná.

Organizace vzdělávání výtvarného oboru neodpovídá koncepci ZUŠ, nerespektuje základní předpisy v oblasti základního uměleckého školství, bezpečnosti práce a efektivního využívání finančních prostředků.

Studium pro dospělé je organizováno formou skupinové výuky, která probíhá každý lichý týden v rozsahu 4 vyučovacích hodin. Rozsah výuky je v souladu s dolní časovou hranicí výukové lekce - 2 hodiny týdně.

Z vedené dokumentace je patrné, že hodnocení probíhá průběžně a podle platného klasifikačního řádu pro ZUŠ. Kvalita záznamů v katalogu o průběhu studia neumožňuje věrohodně ověření ročníku žáka, obsahové náplně a náročnosti komisionální zkoušky.

V průběhu krátkého hospitačního vstupu byla pracovní atmosféra nepříznivě narušena snahou inspekce zjistit skutečný počet žáků a ověřováním věrohodnosti uváděné prezence v souladu s třídními knihami. Vzhledem ke vzniklé situaci se vyučující mohla zaměřit pouze na zadávání úkolů přicházejícím žákům a provádění zápisů do žákovského sešitu žákům, kteří průběžně odcházeli z výuky.

Hodnocení kvality vzdělávání výtvarného oboru

Základem organizace vzdělávání výtvarného oboru je kolektivní vyučování. Vyučující výtvarného oboru respektuje individualitu žáka, přihlíží k jeho časovým možnostem a snaží se vyhovět požadavkům rodičů. Vzhledem ke zvláštnostem v samotné organizaci výuky je pro vyučující velmi obtížné individuálně a cíleně ovlivňovat rozvoj výtvarného citění a myšlení v rozsahu požadavků jednotlivých ročníků, které jsou kladeny na všechny žáky základních uměleckých škol. Výsledky práce výtvarného oboru jsou popsány ve výroční

zpráve školy. Úspěšnost žáků při talentových zkouškách na vyšší typy uměleckých škol dokumentuje zvláštní péči o nadané žáky.

Hodnocení kvality vzdělávání - taneční obor

Vzhledem k zaměření inspekce nebyly provedeny hospitace ve výukových lekcích a hodnocení bylo provedeno na základě předložené dokumentace.

Plánování a příprava výuky tanečního oboru navazuje na celoroční plán práce školy. Vlastní příprava pedagoga na výuku vychází z ročního plánu práce oboru, který je rozpracován na jednotlivé měsíce školního roku.

Časové dotace ve všech výukových skupinách odpovídají schváleným učebním plánům pro ZUŠ. Přípravná taneční výchova je dotována horní hranicí a základní studium dolní hranicí časové dotace, která je stanovena učebním plánem. Obsahová náplň učiva jednotlivých ročníků je v souladu s platnými učebními osnovami. Korepetice je zajištěna v rozsahu cca 1/2 výuky.

Vzdělávání je zajištěno učitelkou bez požadované odborné a pedagogické způsobilosti, která vyučuje taneční obor v ZUŠ druhým rokem. O práci má maximální zájem, o čemž svědčí snaha o získání potřebného rozhledu a požadované kvalifikace. Vyučování probíhá v pěti pracovních dnech, přičemž v pátek je výuka v celkové délce 1 vyučovací hodiny 2. ročníku.

Výuka tanečního oboru je organizována formou kolektivní výuky ročníkově smíšených skupin. Zpracované tematické plány odpovídají požadavkům učebních osnov, respektují získané dovednosti a ve většině případů i vyspělost žáků. Obsahová náplň tematických plánů je standardní - pohybové taneční hry, říkanky a rytmická cvičení s využitím orientace v prostoru. Zařazování žáků do základního studia je prováděno v souladu s požadavky učebních plánů. U žáků, kteří jsou přijímáni do přípravné taneční výchovy bylo inspekci zjištěno porušení učebního plánu pro taneční obor ZUŠ č. 26. Do PTV jsou přijímány děti mladší 5 let. Inspekci byli zjištěni žáci, kteří teprve v roce 2000 dosáhnou 4 let věku. V oddělení PTV jsou vytvořeny 2 samostatné skupiny žáků předškolního věku. Rozvrh výukových hodin odpovídá psychohygienickým zásadám. V centrálním rozvrhu hodin není zaznamenána výuka 1 skupiny PTV v rozsahu 2 vyučovacích hodin - 16:10 až 17:40 hodin.

V tanečním oboru je k dispozici taneční sál s odpovídajícím zázemím (šatna, sprcha, WC).

V sále umístěn klavír, zvukové zařízení a další základní pomůcky pro výuku. Parketová podlaha, která je položena na betonovém podkladu, není z hlediska zdravého vývoje pohybového aparátu dětí vhodná. Vzhledem k tomu, že výuka je v současné době realizována v rozsahu PTV a 1. a 2. ročníku základního studia, lze tento nedostatek dočasně tolerovat.

V těchto ročnících není hlavní náplní výuka základů klasického tance, jehož výuka je z ortopedického hlediska vhodnější na speciálně upravené podlaze - baletizolu.

Dokumentace tanečního oddělení je vedena v plném rozsahu. V třídních knihách, které byly kontrolovány ředitelem školy, není uveden školní rok.

Od 1. září 1999 došlo ke změně vyučující. Dle vyjádření ředitele školy přešla řada žáků bývalé učitelky TO, která pracuje v současné době jako ředitelka DDM, do zájmových kroužků DDM. Taneční obor je v současné době ve fázi stabilizace přijímaných žáků.

Hodnocení kvality vzdělávání tanečního oboru

Vzhledem k tomu, že v tanečním oboru působí začínající učitelka a došlo k zásadní obměně žáků v celém oboru, nemá inspekce dostatek podkladů pro celkové hodnocení kvality vzdělávacího procesu.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Dlouhodobý plán byl vypracován na základě analýzy předchozích školních roků.

Je rozpracován do ročních plánů, které konkretizují úkoly výchovně vzdělávacího procesu a dalšího zlepšování materiálně technických podmínek ZUŠ. Měsíční plány zahrnují výčet akcí a jejich organizační zabezpečení. Roční plánování vzdělávacího procesu navazuje na dosažené výsledky předešlého školního roku, zohledňuje připomínky předmětových komisí i jednotlivých pedagogů. Plán je pravidelně konzultován na pedagogických radách. Kontrola plnění zadaných úkolů, které se vztahují zejména k prezentaci školy na veřejnosti, je prováděna průběžně po celý školní rok.

Organizační struktura školy je jednoduchá. Ředitel školy má odpovídající odbornou i pedagogickou způsobilost - konzervatoř, hlavní obor flétna. Funkci ředitele školy vykonává od roku 1988. Posledním konkurzním řízením 23. dubna 1996 byl v této funkci potvrzen. Vzhledem k počtu pedagogických pracovníků není na škole jmenován zástupce ředitele školy. Poradními orgány ředitele jsou pedagogická rada a předmětové komise. Umělecká rada není, vzhledem k oborové i specializační struktuře jednotlivých oborů, na škole ustanovena. Činnost předmětové komise řídí jmenovaný předseda. Hlavní náplní práce předmětové komise je spolupráce s vedením školy, komisemi ostatních ZUŠ okresu a organizace akcí školního i okresního charakteru - soutěže, přehlídky, společná vystoupení oborů školy apod. Vedením poboček jsou pověřeni dva učitelé.

Složení pedagogického sboru je stabilní a z hlediska odborné i pedagogické způsobilosti velmi dobré. Umožňuje v plné míře plnit cíle vzdělávacího programu.

Škola se výrazným způsobem prezentuje na veřejnosti v celé své spádové oblasti. Školní i mimoškolní vystoupení žáků všech oborů jsou veřejností i představiteli města kladně hodnocena. Svou činností škola velmi příznivě ovlivňuje kulturní život města.

Předepsaná dokumentace ZUŠ je vedena, ale inspekci bylo zjištěno, že má v mnoha případech velmi malou vypovídací hodnotu a v některých případech je dokonce vedena pouze fiktivně. V průběhu inspekce byla kontrolována třídní dokumentace všech pedagogů a vedení školy. Zjištěné závady značně přesahují rámec běžných nedostatků, které mohou vzniknout z nepozornosti při vyplňování předepsaných tiskopisů. Inspekce konstatuje, že nedostatky, které byly zjištěny při inspekci vykonané dne 20. a 21. října 1998 nebyly odstraněny, ale svým rozměrem i charakterem jsou mnohem závažnější.

Vlastní organizace vzdělávacího procesu ZUŠ v Nové Pace nerespektuje § 6a, zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon) ve znění pozdějších úprav, učební plány pro základní umělecké školy, které byly schváleny MŠMT ČR dne 26. června 1995 pod čj. 18.418/95 s účinností od 1. září 1995, §84 ZP a Pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení (zejména Čl. 7). Pracovní doba a přímá vyučovací povinnost je rozvržena u většiny pedagogů, kteří pracují na celý pracovní úvazek, do 4 dnů. Do přípravných ročníků jsou přijímáni mladší žáci, kteří věkově neodpovídají požadavkům UP. Do některých ročníků základního studia, zejména ve výtvarném oboru, jsou zařazováni žáci, kteří neodpovídají věkovému členění. Výuka žáků v přípravných ročnících hudebního oboru je krácena, při obdržení celé státní dotace na 1/2.

Třídní dokumentace - třídní knihy, katalogy o průběhu studia a výkazy odučených hodin jsou sice vedeny, ale uváděné informace jsou v mnoha případech zavádějící. V třídních knihách výtvarného oboru jsou uváděna fiktivní data o docházce žáků. Výuku některých skupin navštěvují žáci jiných ročníků, ale prezenze jejich docházky je prováděna do jiné třídní knihy v souladu se stanoveným dnem a datem pro výuku ročníku, do kterého je žák zařazen. V průběhu inspekce byly výukové skupiny VO přeplněny žáky, kteří do skupiny nebyli nikdy

zařazení, ale v danou dobu pravidelně navštěvovali vyučování. V několika případech bylo zjištěno, že učitelé mají vyplněný výkaz odučených hodin za období září až leden, ve kterém jsou zaznamenány v XI. a XII. měsíci změny úvazků.

Katalogy o průběhu studia jsou vedeny ve všech oborech, ale jejich vypovídací hodnota je velmi malá. Vzhledem k neopodstatněnému přepisování a škrtnání v dokumentech nelze zjistit správnost zařazení žáků do ročníku a v mnoha případech nelze ověřit ani studijní zaměření, které navštěvují. Jedná se především o hru na přípravné nástroje v hudebním oboru.

Ve výtvarném oboru nelze zjistit, zda-li žák navštěvuje přípravné studium, nebo je zařazen do některého z ročníků základního studia, který byl pedagogem do dokumentu neopodstatněně dopsán. Problematické je, že žáci a ani rodiče nejsou pedagogy informováni, který ročník, jakou formu a jakou školu vlastně navštěvují. Zjištěné skutečnosti velmi negativně ovlivňují kvalitu vzdělávacího procesu a především celkový rozsah znalostí a vědomostí, které má žák v ZUŠ získat. Neopodstatněné krácení výuky je v rozporu s celkovou koncepcí základních uměleckých škol a systémem uměleckého vzdělávání dětí. Krácení časových dotací, které jsou pro výuku předepsány učebními plány umožňuje přijímání většího počtu žáků, příznivě ovlivňuje ekonomickou situaci školy, ale negativně ovlivňuje rozsah výuky. Stanovení délky vyučovací povinnosti pedagogů do 4 dnů značně omezuje v hudebním oboru možnosti dělení výukových lekcí, které je v nižších ročnících nezbytně nutné. Individuální nástrojová výuka přípravných ročníků v rozsahu 1 nedělené lekce je v rozporu s učebními plány a z pedagogického hlediska je velmi neefektivní.

Kvalitu výchovně vzdělávacího procesu sleduje ředitel ZUŠ formou hospitací, účasti na interních večírcích, výstavách a dalších veřejných vystoupeních žáků školy. Hospitace jsou zaměřeny na kvalitu výkonů žáků a při vlastní výuce jsou sledovány metodické postupy pedagogů. Po každé hospitaci následuje rozbor výukové lekce, projednání a podepsání zápisu pedagogem a ředitelem školy. Mimo hospitací provádí ředitel školy orientační vstupy, kterými sleduje dodržování zadaných úkolů, termínů, kvalitu provedených akcí a podobně. Kontrolu vedení předepsané dokumentace, pravidelného rozvržení vyučovací povinnosti, dodržování obecně platných požadavků (zpracování tematických plánů, vyplnění třídních knih, rozvrhů hodin apod.) provádí ředitel v průběhu září. O provedené kontrole je proveden záznam v třídní knize.

Inspekci bylo zjištěno, že kontroly vedení třídní dokumentace a rozvržení přímé vyučovací povinnosti pedagogů jsou prováděny pravidelně, ale velmi povrchně. Při kontrolách je pouze sledováno zavedení příslušného tiskopisu, ale jeho obsah a kvalita vyplnění je přehlížena. Není prováděna kontrola návaznosti jednotlivých třídních dokumentů - třídní kniha, katalog o průběhu studia, výkaz odučených hodin, kmenový výkaz a rozvrh hodin. Inspekce zjistila u většiny pedagogů značné rozdíly v informacích, které tyto dokumenty mají poskytovat.

Veškerá třídní dokumentace pedagogů byla kontrolována, schválena a potvrzena ředitelem školy před zahájením inspekce.

Při kontrole byly inspekci zjištěny následující nedostatky:

- rozvržení přímé vyučovací povinnosti 4 interních pedagogů do 4 dnů (včetně ředitele),
- zařazování žáků výtvarného oboru do ročníků, které neodpovídají jejich věku,
- seznam žáků v třídních knihách výtvarného oboru neodpovídá skutečnosti,
- výuka jednotlivých skupin a ročníků není realizována podle schváleného rozvrhu hodin,
- počty vyučovaných žáků jednotlivých skupin výtvarného oboru v reálné výuce značně převyšují povolené počty, které jsou stanovené učebním plánem,
- nevhodný výběr učebních plánů v hudebním oboru,

- porušování učebních plánů v přípravných ročnících hudebního oboru,
- neopodstatněné krácení výuky všech žáků PHV a PVV až o 50%,
- přijímání mladších žáků předškolního věku do tanečního oboru,
- přepisování záznamů v katalogích o průběhu studia - ve všech oborech,
- rozdílné informace o žácích ve vedené dokumentaci,

Písemně zpracovaný plán kontrol a hospitací je sice naplňován, ale vzhledem ke své obecnosti a nedůslednosti ředitele při vlastní kontrolní činnosti je málo funkční.

Hodnocení kvality řízení

Koncepce školy je dána zákonem č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol ve znění pozdějších úprav a vyhláškou MŠMT ČR č. 292/1991 Sb., o základních uměleckých školách. Realizace stanovené koncepce a vlastní profilace ZUŠ v Nové Pace je negativně ovlivněna neopodstatněným snižováním předepsaného počtu výukových hodin, omezováním a rušením výuky řady předepsaných předmětů a nedůsledným dodržováním pravidelného rozvržení přímé vyučovací povinnosti pedagogů. Kvalita řídicí práce je rovněž nepříznivě ovlivněna vedlejšími aktivitami ředitele školy, které rozšiřují jeho pracovní dobu o více jak 60% pracovního úvazku. V současné době se škola svou organizací výuky blíží více školskému zařízení, které je specificky zaměřeno na mimoškolní činnost dětí v zájmových kroužcích. Koordinace jednotlivých vzdělávacích činností školy je nedůsledná a kontrolní mechanismy málo účinné. Informovanost rodičů o rozsahu, nárocích a formách samotného vzdělávání žáků je velmi malá. Kulturní aktivity školy velmi pozitivně ovlivňují její jméno na veřejnosti.

Ředitel školy začal v průběhu inspekce řadu zjištěných nedostatků odstraňovat. Vzhledem ke zjištěným skutečnostem hodnotí inspekce kvalitu řízení stupněm ještě vyhovující.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Kontrola realizace doporučení ČŠI z předchozí inspekce:

- struktura předmětů daná učebními plány není respektována, zjištěné nedostatky nebyly odstraněny,
- úroveň vedení povinné dokumentace se u řady pedagogů zhoršila a vedením školy není důsledně kontrolována,
- učební plány přípravných ročníků všech oborů a specializací jsou porušovány ve větším rozsahu - krácení výuky na 50%, individuální výuka v hudebním oboru, přijímání žáků předškolního věku,
- hospitační činnost je dostatečným způsobem zdokumentována, ale hospitační a kontrolní činnost je v oblasti dodržování právních předpisů velmi povrchní,
- velmi malé povědomí pedagogů o základních předpisech základního uměleckého školství - - neznalost Vyhlášky MŠMT ČR č. 292/1991 Sb., o základních uměleckých školách a učebních plánů pro ZUŠ.

Nová zjištění:

- nerovnoměrné rozvržení přímé vyučovací povinnosti, které je způsobeno krácením pracovní doby pedagogů do 4 dnů,
- neopodstatněné spojování výukových skupin výtvarného oboru,
- rozvrh hodin neodpovídá reálné výuce (VO žáci navštěvují výuku v jiných termínech, než je pedagogem vykazováno),
- v hudebním oboru není realizována výuka hudební nauky, komorní, souborové, orchestrální hry, čtyřruční hry na klavír, hry z listu, improvizace apod. v požadovaném rozsahu,
- výkaz o základní umělecké škole, který byl předán ŠU v Jičíně neodpovídá reálné skutečnosti - v přípravných ročnících jsou vykazováni žáci, kteří jsou přijímáni do ZUŠ v rozporu s platnou legislativou pro ZUŠ,
- vzhledem k vedení třídní dokumentace žáků nelze věrohodně ověřit jejich správné zařazení do jednotlivých ročníků (v některých dokumentech je žák veden jako žák PHV, v dalším jako žák některého z postupných ročníků základního studia).

Vedlejší aktivity ředitele školy negativně ovlivňují jeho vlastní řídicí činnost. Vedle hlavního pracovního poměru v ZUŠ Nová Paka pracuje jako interní učitel v ZUŠ Semily, kde jeho vyučovací úvazek činí 60,8% - tj. 14 hodin. Výuku žáků ZUŠ Semily realizuje pravidelně každý pátek v Semilech a dále pak každé úterý a čtvrtek v ZUŠ Nová Paka.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení (ŠÚ Jičín, čj. 171/98 ze dne 12. 5. 1998),
- výkaz o základní umělecké škole podle stavu k 15. říjnu 1999,
- příloha k výkazu o základní umělecké škole podle stavu k 15. říjnu 1999,
- učební plány pro ZUŠ vydané MŠMT ČR (čj. 18.418/1995-25 s platností od 1. září 1995),
- třídní knihy pro individuální, skupinové a kolektivní vyučování,
- katalogy o průběhu studia - HO, VO, TO,
- rozvrhy hodin pedagogů,
- centrální rozvrh hodin ZUŠ,
- výkazy žáků a vyučovacích hodin,
- protokoly o postupových zkouškách,
- plány školy (dlouhodobý, roční a měsíční, plán kontrolní činnosti, organizační řád, školní řád.

ZÁVĚR

Výuka hudebního a výtvarného oboru ZUŠ není realizována v plném rozsahu učebních plánů pro ZUŠ. Dochází ke krácení časových výukových dotací v přípravném studiu cca o 50%, řada skupinových a kolektivních předmětů hudebního oboru není vyučována. Ve výtvarném oboru není respektována věková struktura žáků v ročnících a počty žáků

ve skupinách. V tanečním a hudebním oboru není respektován věk přijímaných žáků do přípravných ročníků. Přímá vyučovací povinnost pedagogů je krácena do 4 pracovních dnů.

Na učební plány navazují učební osnovy. Výuka profilových předmětů základního studia (hra na nástroj) hudebního oboru je hodinově dotována na dolní hranici povolených limitů. Učební osnovy všech oborů jsou rozpracovány v tematických plánech jednotlivých ročníků, skupin a žáků. Tematické plány jsou u většiny pedagogů sestaveny v obecné rovině. Ve všech oborech navazují na rozsah získaných vědomostí a dovedností. Učitelé průběžně organizují talentový průzkum, tj. výběr žáků do přípravných ročníků oborů.

Materiálně technické i personální podmínky ZUŠ jsou velmi dobré. Věková struktura, odborná a pedagogická způsobilost učitelů je velmi příznivá. Prostorové podmínky umožňují realizovat deklarovaný vzdělávací program v plném rozsahu. Hudební nástroje jsou pečlivě udržovány a v rámci finančních možností obměňovány. Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu nejsou vždy vzhledem k účelu a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům vynakládány efektivně. Většina doporučení z předchozí orientační inspekce nebyla realizována v plném rozsahu. Inspekce doporučuje řediteli školy ve spolupráci se zřizovatelem postupně odstranit zjištěné nedostatky do 30. června 2000.

Vzhledem k plánování, podmínkám a dalším skutečnostem uvedeným v předchozím textu inspekční zprávy hodnotí ČŠI kvalitu vzdělávání jako dobrou, kvalitu řízení školy jako ještě vyhovující.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektor

Titul, jméno a příjmení

Podpis

PhDr. Richard Šafařík

PhDr. Richard Šafařík v.r.

V Trutnově dne 4. prosince 1999

Datum a podpis ředitele stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 16. prosince 1999

Razítko

Ředitel základní umělecké školy

Podpis

Aleš Beránek

Aleš Beránek, v. r

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti základní umělecké školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel základní umělecké školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Jičín	13. 01. 2000	095 8/00-4021
Zřizovatel Město Nová Paka	13. 01. 2000	095 9/00-4021

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
29. 12. 1999	095 579/99-4021	Připomínky byly doručeny